

NADAL, FLOR CORDIAL

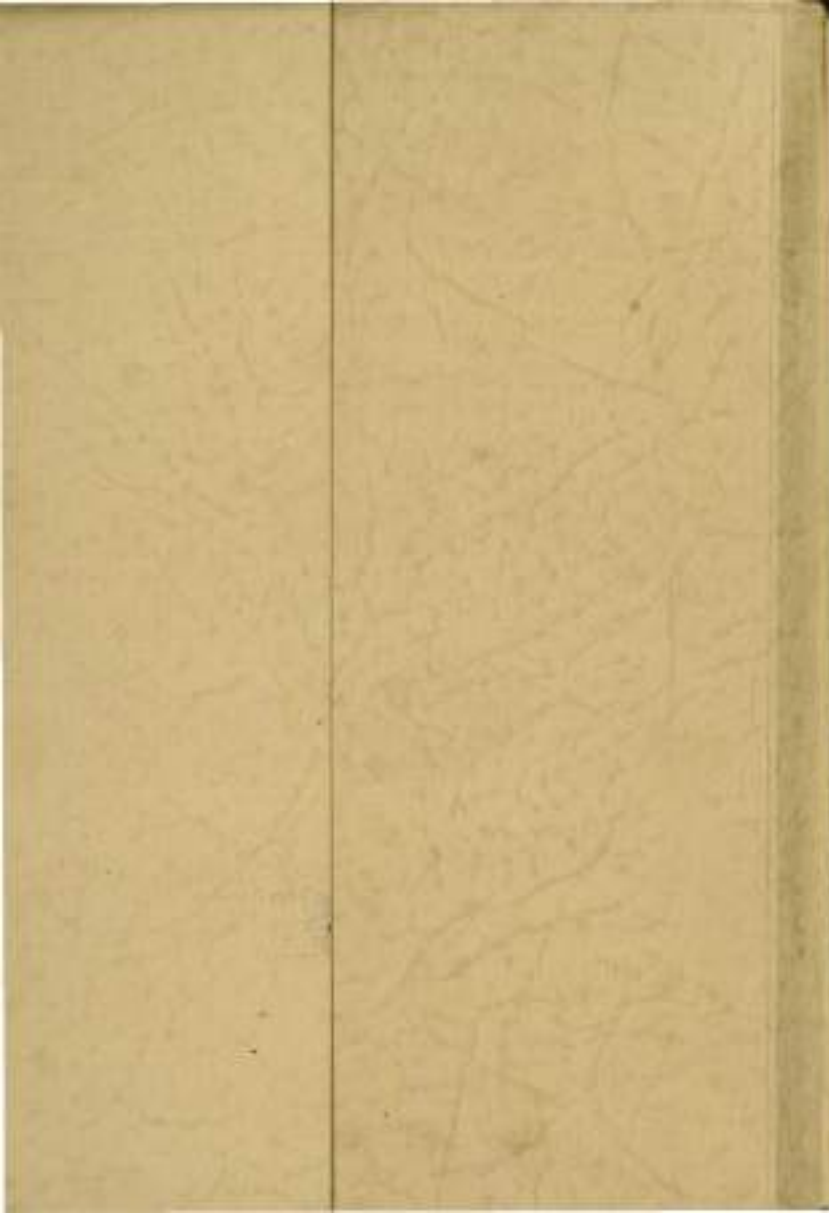
VERSOS

adorC/126

CARLES SALVADOR

VALENCIA
1943

NADAL, FLOR CORDIAL

VERSOS
DE
CARLES SALVADOR

VALENCIA

1 9 4 3

A tu, Carles, amb tota l'estima-
ció del teu pare

Carles Salvador

NOTA

El poeta Carles Salvador nació en Valencia el año 1893 y desde muy joven empezó a producir literatura en lengua vernácula. Ingresó en el Magisterio y a la primera enseñanza ha dedicado su labor cotidiana. Sus obras literarias y lingüísticas son numerosas, la calidad de las cuales es bien patente. Por ellas mereció ser nombrado, en 1936, Director de Número del Centro de Cultura Valenciana. En 1929 había obtenido la Flor Natural del Rat Penat por su Pomell de Poemes.

Ha publicado:

Pecat d'Amor, novela, 1915.

L'Idioma Valencià a les Escoles, 1919.

Les memòries del frare Godofred, novela, 1919.

La Dragomana dels déus, novela, 1920.

L'Artista de la Valltorta, novela, 1920.

Un negoci com un atre, teatro, 1921.

Plàstic, poems, 1923.

Llibret Eucaristic, 1928.

L'Amor camí del cel, *comedia lírica*, 1928.

Elogi del Xiprer, *ensayo*, 1929.

Vermell en to major, *poemas*, 1929.

Amb el títol que vullgueu, *testro*, 1930.

Barbaflorida, professor, *novels*, 1930.

Rosa dels Vents, *poemas*, 1930.

El maniquí d'argila, 1931.

Vocabulari Ortogràfic Valencià, 1933.

Ortografia Valenciana, 1933.

El bes als llavis, *poemas*, 1934.

L'auca de les oques, *novela*, 1939.

Morfologia Valenciana, 1935.

Amàlia, *novela*, 1936.

Qüestions de llenguatge, *discursó*, 1936.

Tiene, inéditos, varios volúmenes de poesías, Sintaxi Valenciana y La flexió verbal literària en valencià y algunas obras teatrales.

El libro que hoy se publica tiene un aire popular sin desdeñar el lirismo propio que el nacimiento de Jesús inspira siempre a los poetas.

Càntic de la Verge Maria

*Donzella Maria,
Mareta de Déu,
per l'ànima mia
infantat haveu.*

Abans que el cel fóra
i que sol hagués,
el bon Déu, Senyora,
per Mare us prengué.
Estreles no havia
i Déu ja vos féu.
*Per l'ànima mia
infantat haveu.*

Creà Déu els àngels,
creà els serafins,
creà Déu arcàngels,
creà els querubins.
La nit féu i el dia
i en el cel esteu.
*Per l'ànima mia
infantat haveu.*

La terra creada
—jardí sens portal—
benaventurada
per a tot mortal,
flors belles tenia,
mil cànctics, arreu.
*Per l'ànima mia
infantat haveu.*

Els pares pecaren
oïnt la serpent;
de Déu s'apartaren
miserablement.
I des d'aquell dia
a Déu, vós, pregueu
*Per l'ànima mia
infantat haveu.*

La nostra natura
—vil condició,
malvada i impura—
té remissió

per l'única via
que el vostre amor féu.
*Per l'ànima mia
infantat haveu.*

I en nit de desembre
damunt el pallús
en pobre pessebre
de vós naix Jesús.
El bon Nen naixia
en cova de neu.
*Per l'ànima mia
infantat haveu.*

El Fill, oh Senyora,
de vós és ja nat;
comença l'aurora
de la Humanitat.
Vindrà l'agonia
clavada en la Creu.
*Per l'ànima mia
infantat haveu.*

Vós sôu l'esperança
del trist pecador
i l'ancla que atansa
Jesús Salvador.
Vós sôu, Verge pia,
la Mare de Déu.
*Per l'ànima mia
infantat haveu.*

Romanç de Jesús Infant

El Nen Jesús s'adormia
amb somriures de clavell.

Arbres tendres, horta verda,
caseta de Nazaret,
el Fuster va laborant
sota parra adolescent
un bressol —la mitja lluna—
per a bressar el Fill seu.

La Mare engronsa en la falda
el creador de l'Edén,
El Nen Jesús té un somriure
com albor dins un verger.

Estampa de tricomia:
el groc, el blau i el vermell.
El filaberquí en la fusta
i l'alosa en el llorer
canten pies cançonetes
de pastorets de Betlem
i unes gallinetes rosses
es passegen vora d'ells.
El Nen Jesús està en somnis
i el bressa la Mare ensems.

La vesprada es fa de nacre
—s'entorna per on vingué—,
Les colomes volen altes
per damunt dels armetlers.
Els núvols lentament passen
i es fan pel sol or de llei.
Des del bosquet d'oliveres
arriba un dolç no sé qué
i el Nen Jesús fa un mig riure
daurat com un fil de mel.

El Nen Jesús dorm somriures
sobre lliris i clavells.

Nadala

Una estrela va pel cel,
or i argent, cua de mel;
amb més brill no hi ha altre estel
ni l'hauria.
Va a Betlem, a l'establia,
per cobrir Déu amb son vel.
Alegria! Alegria!

Naix Jesús sota el cel blau
per amor; al món hi ha pau
i els pastors canten el llau
del gran dia.

Angelets fan melodia
celestial, com s'escau.

Alegria! Alegria!

Delicat i somrient
en la cova d'Orient
beneïx a tot creient
si el volia,
com a nort i com a guia,
humilment, calladament.
Alegria! Alegria!

Déu és nat i tot somriu;
dins el cor tot és caliu
tot ocell ja fa el seu niu
i el faria
per dormir Verge Maria
que vestida va d'Estiu.
Alegria! Alegria!

Romancet de la Maredeueta

La Mare de Déu
quan era xiqueta
anava a costura
a aprendre de lletra

amb son coixinet
i la cistelleta.
Un àngel del cel
companya li feia
i bé la guardava
de bacs i d'enveja,
del sol i del vent,
del fred que congela.

La Mare de Déu
quan era xiqueta
tothora pregava
dins la cambra d'ella
els ulls cap al cel
i agenolladeta,
les mans ajuntades,
la cara serena,
sorris en els llavis
i al cor lluna plena.
Un àngel del cel
un dia li deia:

—Déu vos guard, Maria,
de gràcia plena.
Amb vós, el Senyor
que tot el món crea.
Ja s'ou beneïda
més que altra donzella.
La nit de Nadal
i en una coveta
de vós naixerà

el Fill que hom espera.
El àngels del cel
faran la gran festa.

La Mare de Déu
quan era xiqueta
vestit que tocava
se feia de seda;
la flor que collia
es tornava estrella;
ràims d'or i sucre
els fruit de palmera
i l'aigua del pou
es feia més fresca
si beure volia
la Maredeueta.

Cançoneta de pastors

En el portal de Betlem
hi ha de palla un tou bressol
que s'engronsa entre la lluna,
entre la lluna i el sol.

Pastorets, veniu,
veniu, pastorets;
anem a la Cova
a adorar el Nen.

Bon Jesús, dins l'establia
no tens fred ni tremolor,
tens l'escalfor de la Verge,
la de la mula i el bou.

Pastorets, veniu,
veniu, pastorets;
anem a la Cova
a adorar el Nen.

Sant Josep, barbaflorida,
té en sa casa un betlemet.
La Verge toca el pandero,
canta nadales el Nen.

Pastorets, veniu,
veniu, pastorets;
anem a la Cova
a adorar el Nen.

Entre Josep i Maria
han fet de fusta un llitet
per a què dorga entre els àngels
Déu Infant, el Jesuset.

Pastorets, veniu,
veniu, pastorets;
anem a la Cova
a adorar el Nen.

Balada de Nadal

Dins la muntanya el camí se fa tou
i al cel les núvoles són randes fines.
—Dus a l'estable la mula i el bou,
que si neva o plou
potser no endevines.

Dins de l'estable pel fred tremolant
hi ha un vell que porta una vara florida
i una donzella cobrix amb son mant
el més tendre Infant
que és nat en la vida.

Té un poc de palla menuda per llit
i ni té fred ni tremola ni plora.
De tant en tant xupla la llet del pit
i escolta enternit
la fressa de fora.

Es que s'acosten la mula i el bou
al naixement de major meravella.
Junt a l'estable ja fan posat nou;
peüngla no es mou
davant la portella.

I s'agenollen amb lleu tremolor.
El morro allarguen ni massa ni gaire;
vora la carn de l'Infant salvador
plaent tebior
surava per l'aire.

Baixa aleshores del cel un camí
fet de llum d'alba i de fresques poncelles
i un angelet toca un blau violí
damunt un coixí
de seda i estrelles.

Els pastorets

Sant Josep varafiorida,
qui us ho havia de dir
que el Senyor de Cel i Terra
vinguera a ser vostre Fill.
Per l'amor vostra a Maria,
per la vostra amor,
pastorets, cantem, cric cric,
pastorets, ballem, croc croc.

Al portalet de Betlem
els pastors porten confits.
La Verge veu com s'acosten
i dolçament se somriu.

Per l'amor vostra a Jesús,
per la vostra amor,
pastorets, cantem, cric cric,
pastorets, ballem, croc croc.

Sant Josep i la Senyora
bressen i dormen el Fill,
Jesús els guarda de penes
encara que és tan petit.
Per l'amor als vostres Pares,
per la vostra amor,
pastorets, cantem, cric cric,
pastorets, ballem, croc croc.

Nadal en la mar

Navega la carabela
totes les veles esteses,
Al cel llu una clara estrela,
les altres són ben enceses,

El mariner que la guia,
el mariner i el timó
fan la tendra melodia
d'una mateixa cançó:

Ha naixcut a l'Establia
esta nit el bon Nadó,

fill de la Verge Maria,
que és el nostre Redemptor.

Ara l'aigua es fa de plata
i és més ample tot el mar.
Els peixets mostren l'escata
perquè el volen escoltar.

I el mariner que bé canta
torna a cantar la cançó:
El Fill d'una Verge Santa
ha naixcut Nostre Senyor.

Betlemet casolà

A Ampariu i a Montserrat
Soriano i Pina.

Betlemet sobre la taula
fet de suro, herbeta i fang,
amb una estrela de plata
pel cel blau tot navegant.
Betlemet de cases blanques
amb un riu fet de cristall,
amb farina a les muntanyes
i amb ovelles pels barrancs.

En la coveta de branques
l'Home-Déu, Jesús infant,
nuet en el bres de palla
del pessebre tornejat.
La Mare de Déu se'l mira,
Sant Josep el vol bressar,
el bou i la mula escalfen
aquella rossada carn.
Pastorettes s'agenollen,
s'agenollen rabadans,
la neu i el vent es retiren
de desembre congelat,
que ha naixcut la flor del lliri
abans no vinguera maig.
A fora, l'ocell refila,
canta el gall en un terrat,
el llop de la serralada
no gosa vindre a la vall.
Per un caminet d'arena
devallen els tres magnats;
davant de tots, Melcior;
darrer de tots, Baltasar.
Els camells en caravana
cien l'aire perfumat.
Els àngels, ales obertes,
baixen del cel revolant
i es deturen sense fressa
a les vores del Portal...

... ..
Hi ha una música divina
de simbombes i carrancs.

Figures de pessebre

Aquell pastoret invàlid
que està coix i despintat
i té una gaita gallega
mig inflada sota el braç,

ara canta el villancet
que cantava l'any passat.

Tan tarantan
que les figues són verdes,
tan tarantan
elles maduraran.

Al costat té una pastora
que li falta braç i mà.
En dansar la dansa antiga
fa volar els farbalans
i amostra unes calces blanques
de cotó que ella filà.

Si no maduren
el dia de Pasqua
maduraran
en el dia del Ram.

Vora la parella alegre
unes gallinetes hi ha,
una oca mig desplomada
perseguida per un gall,
unes colomes i uns ànecs
que fan el pas dels soldats.

Tan tarantan
que les figues són verdes,
tan tarantan
elles maduraran.

Pel camí de la muntanya
ve de pressa un rabadà,

porta al coll una cabrida
que no fa més que belar.
Ve cantant un villancet
de la festa de Nadal.

Si no maduren
el dia de Pasqua
maduraran
en el dia del Ram.

L'Estrela d'Orient

Blava nit, de meravella,
amb una punta de fred.
Altes vénen les estreles
pels camins del bon Betlem.
La que lluu més que cap altra
és l'Estrela d'Orient.

Els pastors de les muntanyes
des del mar fins al desert
la contemplen i l'admiren
per sa llum tan resplendent.
Quin misteri ens anuncies,
bella estrela des del cel?

Blava nit. En punt de dotze
s'ouen cànctics d'angelets.
Una música divina
baixa des del firmament.
Més encara lluu l'Estrela
i els cors vibren a l'ensem.

Meravella! Meravella!,
que en la Cova de Betlem
virginal Maria infanta,
lliri blanc, Déu verdader.
La nit ara es torna dia,
primavera es fa l'hivern.

Meravella! Meravella!
És l'Estrella d'Orient.

Nit de Nadal

A Ricard Santmartí

Nit de Nadal. Dolça nit, meravella,
nit en què el cor com la flor es desclosa
i l'esperit dins la calma reposa
perquè l'orgull ha tancat la parpella.

Nit de Nadal. Nit de lluna i estrella.
De paradís s'ha tornat tota cosa.
Ja no té punxa ni l'arc, ni la rosa,
ni amarga amor l'oblidada donzella.

Dintre dels cors no hi ha plany ni dolor
i en els cervells pensament no hi ha mal.
Nit de Nadal. Clara nit, nit d'Amor...

Ai, dolça nit! Ai, Jesús! Ai, bon Déu!
Féu, Vós, Senyor, ja que tot ho podeu,
que siga sempre la nit de Nadal.

2 cat Salv

4 PTS.

